

ČESKOSLOVENSKÁ SPOLEČNOST PRO MECHANIKU PŘI ČS.AKADEMII VĚD

Prozatímní adresa sekretariátu :

Engelsovo nábřeží č.6, Praha 2 - Vyšehrad

telefon 54 92 59

Praha v červnu 1966.

B u l l e t i n 1/1966

Ustavení Čs.společnosti pro mechaniku při ČSAV

Dne 31.března 1966 ve velké zasedací síni budovy historického Emauzského kláštera byla za velké účasti předních československých vědeckých pracovníků v oboru mechaniky, zástupců ústředních úřadů, ČSAV, vysokých škol a výrobních podniků ustavena Československá společnost pro mechaniku při ČSAV.

Tato společnost sdružuje vědecké pracovníky, kteří se zabývají hlubším teoretickým a aplikovaným výzkumem v oboru mechaniky tuhých a tvárných těles a tekutin. Je prvním sdružením tohoto druhu v oblasti technických věd.

Jedním z hlavních cílů společnosti je umožnit co nejširší vzájemný styk vědeckých pracovníků v oboru mechaniky a výměnu zkušeností i nových vědeckých poznatků. Společnost bude pořádat přednášky svých i zahraničních vědeckých pracovníků a diskuse o významných a aktuálních problémech i o progresivních úkolech mechaniky. Dále se budou pořádat symposia, kongresy a tématické zájezdy do zahraničí. Členům bude umožněn styk s vědeckými pracovníky a pracovišti v ČSSR i v zahraničí.

Na mezinárodním foru bude společnost tvořit partnera vědeckým zahraničním společnostem v oboru mechaniky.

Po úvodním slově předsedy přípravného výboru společnosti doc.dr.J.Poláška CSc. se ujal řízení ustavující schůze prof.Al. Myšlivec, člen korespondent ČSAV, který přehledně nastínil náplň činnosti a úkoly zakládané společnosti.

Po něm přednesl programové prohlášení akademik J.Kožešník. Zmínil se především o metodice výzkumu v oboru mechaniky a o

nutnosti komplexního postupu při řešení úkolů a o významu matematické formulace a matematického myšlení, při čemž se však ne smí ztrácte fyzikální souvislosti. Zdůraznil význam matematiky pro odhalování zákonitostí nelineárního světa, který je mnohonásobně složitější než svět lineární, jímž se mechanika zabývala posledních dvou let. Ukázal, že mechanika není jen vědou klasickou, v sebe uzavřenou, ale že jako všechny vědy je ve vývoji, a že podnášuje matematiku a jiné vědy, aby jí poskytly nové produktivní nástroje.

Dále podal akademik J. Kožešník přehled jednotlivých odvětví mechaniky a nástin jejich dalších rozčlenění z hlediska aplikací na zvláštní podskupiny.

Odborná činnost společnosti se soustředí do pracovních skupin.

Skupina technické mechaniky doporučila zabývat se problematikou Synthesy mechanismů roviných, sférických i prostorových včetně jejich systematiky. Z hlediska požadavků praxe sledovat problémy vyvažování pružných těles, zvl. rotorů, studovat kmitání stacionární, nestacionární, zvl. nelineární, problémy stability, náhodných vibrací, otázky klidného chodu strojů, regulace strojů, dynamiku strojů a mechanismů.

V hydro a aerodynamice by mohla být sledována téma: teorie proudění nenewtonských kapalin, hydrodynamické a aerodynamické problémy souvisící s výstavbou velkých národních hospodářských děl (týká se i ostatních oborů, zvl. pružnosti a pevnosti), problémy turbulence aj.

V oboru nauky o pružnosti a pevnosti se doporučuje sledovat problémy fyzikálně a geometricky nelineární, problémy termopružnosti a termoplasticity, statistické metody v teorii rozrušení, stability, křehkého lomu, náhodných vibrací stavebních konstrukcí atp. Zabývat se i problematikou modelování a řešení úloh pomocí modelů a měřicími metodami.

Z oboru termodynamiky se doporučuje výměna tepla a hmoty, problémy spalování, otázky šíření rázových vln, nevratné procesy, problémy vysoké ohřátých a dissociovaných plynů.

Dobrým obecným tématem je i diskuse charakteristických poruch a porušení konstrukcí, strojů a mechanismů.

Pozornost je třeba věnovat zvl. novým analytickým a měřicím metodám v moderní výpočtové technice, metodickým postupům, problematice fyzikální podobnosti a analogie.

Po programovém referátu akademika J. Kožešníka byl zvolen řídící orgán společnosti v tomto složení: předseda akademik J. Kožešník, místopředseda ČSAV, místopředsedové akademik J. Gonda, dr. inž. J. Jerie, člen korespondent ČSAV, hospodář prof. dr. inž. Al. Myslivec DrSc., člen korespondent ČSAV, vědecký tajemník doc. RNDr. J. Polášek CSc. a členové: inž. J. Balaš CSc., prof. dr. inž. O. Brůha, prof. dr. inž. Vl. Enenkl, prof. inž. A. Farlik DrSc., dr. inž. N. Gorbatov, prof. dr. inž. Vl. Koloušek DrSc., člen korespondent ČSAV, dr. inž. Vl. Marcelli, člen korespondent ČSAV, prof. dr. inž. J. Němec DrSc., prof. dr. inž. R. Pešek DrSc., člen korespondent ČSAV, inž. M. Píchal CSc., doc. inž. Zd. Sobotka DrSc., inž. J. Valenta CSc., doc. inž. I. Ballo CSc., prof. inž. A. Doktor, inž. J. Janatka, inž. Zd. Moravec CSc., prof. dr. inž. O. Novák DrSc., inž. M. Perla CSc., prof. dr. inž. M. Šejvl, prof. inž. J. Mudra, inž. L. Püst CSc. a doc. inž. P. Šlapák CSc.

Po přestávce přednesl akademik Ján Gonda referát o problémach strojnické techniky, řešených v Bratislavě. Podal podrobný přehled řešených úkolů, prací a dosažených úspěchů v tomto oboru v Ústavu mechaniky strojů SAV a na Katedře mechaniky SVŠT. Pro posluchače bylo velmi zajímavé seznámit se s metodikou bratislavského výzkumu v oboru strojnické mechaniky, zvláště v oblasti experimentální.

Schůze byla ukončena závěrečným slovem akademika J. Kožešníka.

Upozorňujeme, že organizační záležitosti společnosti vyřizuje sekretariát, jehož prozatímní adresa je Engelsovo nábřeží č. 6, Praha 2 - Vyšehrad a telefon 54 92 59.

O programu práce a o cílech Čs. společnosti pro mechaniku

bude členy i zájemce informovat tento Bulletin Čs. společnosti pro mechaniku, který bude vycházet podle potřeby pravděpodobně třikrát do roka a bude mimo jiné obsahovat také další informace a zajímavosti, především o práci z oboru mechaniky v zahraničí.

Bulletin bude prozatím vydáván cyklostylovou technikou.

Výtažek z organizačního řádu
Čs.společnosti pro mechaniku při Čs.akademii věd.

§ 1.Název a organizace společnosti.

1) Československá společnost pro mechaniku při ČSAV (dále jen ČSSM) je dobrovolným vědeckým výběrovým sdružením pracovníků v oboru mechaniky ve smyslu zákona ze dne 12.7.1951 č.68 Sb. o dobrovolných organizacích a shromážděních.

2) ČSSM pracuje při ČSAV podle jejich směrnic a plánu předem jí schváleného a předkládá jí zprávy o své činnosti.

§ 2.Sídlo a obvod činnosti.

Sídlem ČSSM je Praha; obvodem její činnosti je území ČSSR.

§ 3.Úkoly ČSSM.

K úkolům společnosti náleží zejména :

1) usilovat o prohloubení a rozšíření znalostí v mechanice tuhého a tvárného tělesa a mechanice tekutin a přispívat tak k jejich rozvoji, jakož i k rozvoji těch odvětví, v nichž se mechanika uplatňuje,

2) orientovat práci a zájem svých členů na problémy zvlášť významné pro rozvoj československé vědy a národního hospodářství,

3) usilovat o spolupráci mezi jednotlivými vědeckými pracovišti a vědeckými pracovníky v oboru mechaniky,

4) poskytovat svým členům pomoc v jejich práci, zejména výměnou informací o nových poznatcích a pracích, prováděných ve vědeckých a výzkumných pracovištích a umožněním užších styků se zahraničními vědeckými pracovníky a pracovišti v jejich vědním oboru,

5) přispívat ke zvyšování jejich odborné i ideologické úrovně se zvláštním zřetelém k mladým pracovníkům,

6) svou činností přispívat k mírovému budování a rozvíjení pokrokové vědy v ČSSR.

§ 4.Prostředky k plnění úkolů.

K plnění těchto úkolů užívá ČSSM zejména těchto prostředků:

1) sdružuje pracovníky v oboru mechaniky na společné členské základně,

2) pořádá vědecké konference za účelem výměny zkušeností a informací o pokroku v oboru mechaniky, přednášky pro odborníky a širší veřejnost, semináře, exkurze a jiné vhodné akce,

3) účastní se organizování publikační činnosti v oboru mechaniky, spolupracuje s příslušnými nakladatelstvími při sestavování edičních plánů, při přípravě monografií a sestavování autor-ských kolektivů,

4) v souladu se směrnicemi ČSAV pro zahraniční vztahy

a) zastupuje obor mechaniky v mezinárodních asociacích, při mezinárodních kongresech a jiných příležitostech a udržuje pravidelné styky s příbuznými vědeckými pracovišti,

b) pořádá kongresy, symposia se zahraniční účasti a téma-tické zájezdy,

c) usiluje o výměnu publikací dle zahraničí a o tamní pu-blicitu zdejších prací,

5) při rozvíjení své činnosti spolupracuje s ČSAV, vysokými a odbornými školami, vědeckými ústavy, regionálními vědeckými a odbornými pracovišti a podle povahy věci a potřeby s dalšími příbuznými organizacemi a institucemi.

Členství.

§ 5.

Členové společnosti jsou činní a čestní.

§ 6.

1) Činným členem ČSSM se může stát osvědčený pracovník ve vědním oboru mechaniky nebo v příbuzných vědních oborech, který se písemně přihlásí a zaváže se, že bude pracovat ke splnění úkolů spo-lečnosti a jehož přihlášku doporučí dva členové ČSSM.

2) Členství se nabývá přijetím za člena a zaplacením zápis-ného, jakož i členského příspěvku za běžný rok. O přijetí rozhoduje hlavní výbor (§ 16).

§ 7.

1) Čestným členem může valné shromáždění na návrh hlavního výboru zvolit osobu, která se význačným způsobem zasloužila o obor

společnosti zastupovaný.

2) Zvolený se stává čestným členem přijetím volby.

§ 8. Povinnosti členů.

1) Každý činný člen je povinen :

- a) zachovávat ustanovení organizačního a jednacích řádů ČSSM a plnit její platná rozhodnutí;
- b) usilovat o plnění úkolu ČSSM;
- c) zpřístupňovat výsledky své vědecké nebo odborné práce tak, aby mohly pronikat do řad ostatních odborníků, popřípadě podle povahy do širších kruhů pracující veřejnosti;
- d) přispívat k přenášení nových vědeckých a odborných poznatků do praxe;
- e) platit členské příspěvky.

2) Ustanovení o povinnostech činných členů platí přiměřeně též pro členy čestné; členských příspěvků neplatí.

§ 9. Práva členů.

Vedle práv, jež členům přiznává tento organizační řád, přísluší jim zejména též :

- a) právo volit a být volen do orgánů ČSSM,
- b) podávat návrhy a hlasovat o návrzích podaných na schůzích ČSSM;
- c) právo být zpraven o pořádání všech vědeckých a kulturních podniků, jež pořádá ČSSM nebo jiné instituce, pokud k nim ČSSM opatřila přístup, a těchto podniků se zúčastnit;
- d) právo přednostně získat za členské ceny časopisy a publikace, jež ČSSM sama vydá, nebo jež opatří, nebo na nichž jinak zajistí účast;
- e) právo používat za podmínek zvlášť stanovených stipendia a podpor z prostředků ČSSM, pokud ČSSM pro své členy k tomu účelu prostředky získá.